

Pankrácká společnost, z.s.
se sídlem Hudečkova 12/1097, Praha 4
IČO: 26666154
DS ID: gi8zrwf

Magistrát hl.m. Prahy
Odbor ochrany prostředí
Oddělení posuzování vlivů na životní prostředí

Praha 12. 2. 2024

**Věc: Vyjádření k oznámení PHA1204 Domy Pod Višňovkou
oznamovatele Nová Krč a.s.
zpracovanému Jacobs Clean Energy s.r.o.,11/2023**

Podle informace OOP MHMP, oddělení posuzování vlivů na životní prostředí, vyvěšené na ÚD MHMP, je možné písemné vyjádření k oznámení záměru zaslat do 12. 2.2024.

Ve stanovené lhůtě podává spolek Pankrácká společnost, z.s. vykonávající dlouhodobě veřejně prospěšnou činnost v souladu se svými stanovami v obraně životního prostředí dotčené veřejnosti, a to při prosazování transparentnosti procesů posuzování vlivů na životní prostředí, následující vyjádření.

Popis záměru v oznámení

*Řešená lokalita se nachází v Praze 4 – Dolní Krči mezi ulicemi Zálesí, Štúrova a Pod Višňovkou. Navržená zástavba, zahrnuje **6 bloků domů** a rozprostírá se na nepravidelném území ve tvaru písmene L sevřeným ulicemi Zálesí a Štúrova. Bloky budov jsou číslovány v pořadí 1–6 směrem od východu, kdy bloky 1–4 jsou orientovány svojí kratší, jižní, fasádou k ul. Zálesí, blok 5 tvoří nároží obou ulic a blok 6 vymezuje ul. Štúrova.*

Veřejný prostor zde vytváří dvě náměstíčka před bloky 5 a 6, dvě uliční třídy doprovázejícími významné dopravní tahy a čtyři ulice tvořící prostor mezi bytovými domy.

Jednotlivé domy mají polyfunkční charakter, kdy přízemní prostory otočené do hlavního uličního prostoru jsou navrženy jako služby a v odlehlých částech a patrech jsou bytové jednotky nebo administrativa (blok 6).

Dále je zde obslužná komunikace procházející mezi bloky 5 a 6 propojující ul. Štúrova jak se sousední bytovou výstavbou navazující na severozápadní hranice řešeného území, tak i s podzemními parkovišti pod blokovou zástavbou.

***Celková plocha území je cca 32 580 m², zastavěná plocha cca 19 000 m² včetně spodní stavby. Zpevněné plochy tvoří cca 7 194 m², nezpevněné pak cca 7 944 m² na rostlém terénu, cca 6040 m² střechy nad spodní stavbou. Počet parkovacích stání je navržen na cca 1172.** Zástavba je členitá, bloky mají v různých částech různou výšku. Nejvyšší je pak část bloku BD5 s předpokládanou výškou do 39,35 m. Ostatní bloky jsou nižší.*

Navrhovaná koncepce si klade za cíl vytvoření kvalitního veřejného prostoru zahrnujícího veškeré požadované funkce spolu se systémem zeleně s odpovídajícím měřítkem vyvažujícím zástavbu v území.

Součástí záměru je i realizace nezbytné dopravní a inženýrské infrastruktury pro napojení záměru na stávající infrastrukturu případně infrastrukturu navrženou v rámci okolních budoucích záměrů.

Záměr je možné zařadit do následující kategorie dle přílohy č. 1 zákona 100/2001 Sb., v platném znění:

bod 109 - Parkoviště nebo garáže s kapacitou od stanoveného limitu parkovacích stání v součtu pro celou stavbu. (limit 500 míst)

Záměr tak podléhá zjišťovacímu řízení dle § 7 zákona.

Oznamovatelem záměru je společnost Nová Krč a.s.

Oznámení je zhotoveno firmou Jacobs Clean Energy s.r.o. na základě objednávky oznamovatele. Zpracování oznámení proběhlo v březnu – listopad 2023.

Již samotný popis záměru naznačuje svou neurčitostí (přibližné rozsahy zpevněných ploch, vyčlenění - nezahrnutí ploch střech „spodních staveb“ do celkové rozsahu zpevněných ploch, přibližný počet parkovacích stání, absentující předpokládaná obrázka a vyvolaná dopravní zátěž), že je třeba věnovat všem tvrzením v oznámení kritickou pozornost.

Bez ohledu na další záměry v území připravované resp. umožněné platným územním plánem, které nejsou předmětem zjišťovacího řízení, již samotná kapacita, zastavěná plocha a nárůst dopravy vyvolané urbanisticky, dopravně a podmíněností realizací nové trasy metra D se stanicí Nemocnice Krč provázanými záměry podléhajícími zjišťovacímu řízení – tj. záměry zveřejněné pod označením PHA1185 a PHA1204 představují tak rozsáhlou výstavbu, tak zásadní trvalý zásah do území, že je nemyslitelné, aby byly jejich synergické negativní efekty bagatelizovány a neproběhlo řádné posouzení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví. K předložené dokumentaci je pak nutno přistupovat u vědomí toho, že objednatel podkladových studií, průzkumů i samotného oznámení je investor, tudíž hrozí vysoké riziko nikoli nestranného zpracování, a proto je třeba předložená tvrzení kriticky analyzovat a jsou-li neúplná, rozporná, nelogická, zjevně nepravdivá, žádat v dalším posuzování adekvátní přepracování resp. zajistit (orgánem ochrany přírody) doplnění podkladů vypracovaných na investorovi nezávislými osobami. Je pak třeba žádat i variantní zpracování dokumentace (event.. alespoň alternativní).

Spolek hájící veřejný zájem na udržitelnosti (kvality) života v kontextu klimatické změny v Krči resp. na Praze 4 proto žádá, aby zjišťovací řízení proběhlo řádně a aby jeho závěr zněl tak, že ZÁMĚR BUDE DÁLE POSUZOVÁN z hlediska vlivů na životní prostředí v kumulaci se všemi ostatními záměry,

- a to navzdory zájmovému souznění a koordinaci s developerskou činností Hlavního města Prahy v dotčeném území, a tudíž nevyhnutelné přítomnosti politického vlivu na rozhodování úředních osob Magistrátu hl. m. Prahy jako zaměstnanců Hlavního města Prahy,
- a to porovnáním dopadů záměru na stav životního prostředí, veřejného zdraví, přírody a krajiny se stavem výchozím, tj. stávajícím, když investor nepředložil varianty oznámení a přistoupil k jediné variantně, a to variantě maximální možné exploatace území.

Přitom zdůrazňujeme, že žádáme, aby toto posuzování respektovalo zásady a principy správního řádu, tj. neopisovalo toliko deklarace investorem najatých zpracovatelů předložených hodnotících materiálů, nýbrž deklarované také prověřovalo, srovnávalo se skutečností, a to při respektování zásad logického uvažování.

S ohledem na jednoznačnost nezbytnosti posuzování záměru považujeme za nadbytečné se v tuto fázi zabývat všemi částmi oznámení. Manipulativnost oznámení dále dokumentujeme pouze na několika vybraných příkladech.

Část D Údaje o možných významných vlivech záměru na veřejné zdraví a na životní prostředí
D.I.1 Vlivy na obyvatelstvo

Vyhodnocení vlivů na veřejné zdraví

Srovnáme-li oznámení PHA1185 a nyní předložené PHA1204, pak nelze než konstatovat, že zatímco vyhodnocení vlivů na veřejné zdraví bylo provedeno na 30-ti stranách (ATEM, 3/2023), aniž komentujeme správnost takového hodnocení, oznamovatel záměru PHA1204 se vypořádá s hodnocením vlivů na veřejné zdraví na 1,5 strany, což je třeba považovat za zcela nedostatečné. Vyhodnocení vlivů odkazuje na hlukovou a rozptylovou studii.

Není přitom možné souhlasit s tvrzením, že v těchto studiích byly hodnoceny kumulativní vlivy všech stávajících a budoucích zdrojů. Uvažovány jsou pouze 4 záměry, v dotčeném území však v souladu s územním plánem lze realizovat i další záměry – konkrétně např. na pozemku 2581/5 (při křižovatce ulic Štúrova a Zálesí).

Současně obě studie zcela ignorují vliv úbytku zeleně kácením pro uvažované záměry (v první řadě výstavby metra D) na stav ovzduší i hluku v dotčeném území (modelové stavy nereflktují zhoršení stavu ovzduší a hluku v důsledku zániku zelené izolační bariéry – zejm. u bytových domů v ul. Zálesí).

Na straně 90 v části Vlivy hluku a emisí tvrdí oznamovatel předkládá neurčitá, vágní hodnocení, která však současně dokládají, že již v současnosti dochází v území k překračování imisních limitů:

„Ze závěrů rozptylové a hlukové studie je možné konstatovat, že u nejbližší obytné zástavby nedojde vlivem provozu oznamovaného záměru k významné změně (zhoršení) hodnocených parametrů a překročení limitních hodnot.“ Co je „významným zhoršením“? K jakému zhoršení dojde v kumulaci s ostatními záměry?

„Z hlukového hlediska pak vlivem hluku z dopravy zde oznamovaného záměru, dle výsledků hlukové studie, nedojde u hlukově chráněných prostor v území k překračování hygienických limitů. V případě nejexponovanější zástavby v území, kde již v současnosti dochází k překračování limitních hodnot hluku z dopravy pak nedojde k navýšení zatížení.“

Jakým zázrakem popírajícím fyzikální zákony se stane, že navzdory tisícům nových aut ze záměru resp. ze všech záměrů v území „nedojde k navýšení zatížení“, se z oznámení nedozvídáme.

Na straně 91 v části Další vlivy tvrdí oznamovatel pozitivní socioekonomické vlivy záměru. Oznamovatel tvrdí smysluplné naplnění volného území ve vazbě na zásadní stavbu městské hromadné dopravy a dovozuje, že projekt spolu s dalšími přispěje k rozvoji území, v čemž shledává pozitivní socioekonomické vlivy. S takovým vyhodnocením nelze souhlasit. Rezydentům, stávajícím obyvatelům nepochybně vykácení zeleně a kapacitní zástavba území nepřinese nic pozitivního - ani nezvýší hodnotu jejich nemovitostí-tu naopak nepochybně sníží, ani je pozitivně nenaplní budovatelské uvědomění „rozvoje“ či vidina nových kancelářských prostor a obchodů. Přijdou o plochu dlouhodobě fungující jako každodenní oddychové území (pro procházky, venčení psů atd.).

Oznamovatel se zcela vyhýbá otázce lidské psychiky. Zatímco zeleň je nepochybně vnímána jako pozitivně působící na lidskou psychiku, napomáhá koncentraci, uvolnění, regeneraci, ztráta zeleně působí právě naopak. Zahuštění území de facto novou čtvrtí, tzn. vznik mnoha pohledových i pohybových bariér nepochybně povede ke zhoršení komfortu a pohody bydlení. Lze očekávat, že po začátku výstavby dojde k nabídce bytů rezidentů za podtržené ceny, aby tito unikli bezprostředně zdraví hlukem a prachem poškozujícím vlivu stavební činnosti.

D.1.3 Vlivy na klima

Míru neobjektivy, neserióznosti a účelové manipulace oznámení dokumentuje snad nejlépe závěrečný odstavec Závěru části. D.1.3 (Vliv na klima) strana 106 Oznámení:

„Realizaci a revitalizaci celého rozvojového území lze předpokládat určité zlepšení a regulaci péče o dané území z hlediska klimatu.“

Oznamovatel tvrdí, že nezastavené území o rozloze 32 580 m² tvořené z většiny rostlým terénem, jehož cca ½ je porostlá souvislými zapojenými porosty, území, kde roste 301 vzrostlých solitérních stromů, 3111 m² zapojených porostů stromů a keřů (viz dendrologický průzkum Terra Florida) je z hlediska vlivu na stav klimatu v lokalitě, z hlediska adaptačních opatření na změnu klimatu „špatné“, avšak smýcením této zeleně, skrývkou země, zastavením původně rostlého terénu, jež oznamovatel nazývá „realizaci a revitalizaci celého rozvojového území lze předpokládat určité zlepšení a regulaci péče o dané území z hlediska klimatu.“ dojde ke zlepšení stavu klimatu.

Absurdita tohoto zjevně nesmyslného tvrzení je zřejmá.

„Z hlediska vlivu na mikroklima území budou tedy realizována vhodná opatření pro snížení vlivu záměru na mikroklimatické podmínky. Jako příklad příznivého vlivu vzrostlé zeleně je možné uvést jednoduchý výpočet:

teoretický strom s průměrem koruny 10 m má průmět 80 m². Denně na jeho povrch dopadne 240 kWh. 30 % této energie, 72 kWh, je využito pro chlazení. Takový strom chladí 12 hodin denně průměrným výkonem 6kW, což je několikanásobně více než běžné klimatizace dodávané do budov. Význam stromů k regulaci teploty území je nepochybnitelný.“

Lze nepochybně souhlasit s popsáním obecným fungováním stromů. Oznamovatel však již neuvádí, že v jeho projektu sadových úprav se žádný takový druh stromu - vzrůstný, základní, dlouhověký taxon - neobjevuje, tj. žádný z projektem k výsadbě uvažovaných malo/méně-vzrůstných, úzkokorunných kultivarů nikdy – i kdyby nebylo klimatické změny, i kdyby nebylo škůdců a stromové výsadby by dokonale prosperovaly – nevytvoří ani v plné dospělosti korunu o šíři 10-ti či více metrů, proto ani nikdy nebude mít průmět 80 a více m², a proto ani nikdy nebude mít klimatizační výkon stromu, jež oznamovatel obecně popsal.

Jaký bude např. chladicí výkon okrasné chloupkaté třešně či květinových záhonků?

Má-li mít posuzování vlivu záměru na životní prostředí, na klima, na veřejné zdraví smysl, musí být obě strany „rovnice“ hodnoceny shodně. **Tzn. ekosystémové funkce dřevin kácených (zapojených porostů dřevin) musí být řádně kvalifikovány a kvantifikovány – nelze hodnotit dřeviny existující, které mají být vykáceny, podle nesmyslných ryze subjektivních sadovnických známek zastaralé metodiky, která nereflektuje jedinou z ekosystémových funkcí zeleně, v první řadě funkce hygienické a mikroklimatické,**

zatímco navrhované výsadbě jsou připisovány funkce ekosystémové, nadto takové, které reálně ani v dospělosti nemohou zvolené (s ohledem na nevyhovující prostorové resp. celkové stanovištní podmínky - kolize s nadzemními, podzemními stavbami, inženýrskými sítěmi atd.) kultivary nikdy plnit. Takové hodnocení je nejen zavádějící, je účelovým podvodem.

V rozptylové studii (stejně jako v hlukové studii) nejsou žádným způsobem zohledněny úbytky stromové a keřové zeleně, které se odehrály v r. 2023:

- nezákonné vykácení oznamovatelem cca ½ zapojených porostů rostoucích podél ulice Štúrova (viz příloha – sdělení OŽPAD ÚMČP4 k podnětu ve věci nepovoleného kácení).
- metro D – zejm. výstavba stanic Nemocnice Krč, Nádraží Krč, s rozsáhlým zařízením staveniště,
- havárie horkovodu procházejícího zeleným pásem oddělujícím bytové domy v ul. Zálesí od silniční komunikace, jehož oprava znamenala trvalé odstranění desítek vzrostlých stromů

V r. 2023 (resp. na počátku roku 2024) však nedošlo „jen“ k vykácení desítek dospělých stromů (javorů, lip atd.) rostoucích podél ulice Zálesí (vč. vícekmennů), které svými korunami vysoce překračovaly šíři 10-ti metrů, v rámci přípravy budování zařízení staveniště metra D. Dalším negativním zásahem do hygienicko-klimatizační a filtrační funkce stromů a zapojených porostů v dotčené lokalitě byl rozsáhlé kácení v témže pásu stromové zeleně podél ulice Zálesí v souvislosti s havárií horkovodu – pro účely opravy byly vymýceny dalších desítky vzrostlých stromů.

Dalším negativním zásahem do hygienicko-klimatizační a filtrační funkce stromové zeleně bylo opětovné smýcení pozemku parc. č. 2581/5 při křižovatce ulic Zálesí a Štúrova, který po r. 2000 postupně zarostl velmi kvalitní náletovou (tudíž přirozenou selekcí nejvitálnější) stromovou zelení.

Vliv záměru na retenční kapacitu území

Logickým úsudkem lze s ohledem na náhradu z většiny rostlého terénu zástavbou či zpevněnými plochami dospět k jedinému závěru – retenční vlastnosti dotčené krajiny se zásadně změní, budou zásadně oslabeny.

I v tomto případě oznamovatel logickému závěru oponuje tvrzením, že „*skladba pobytových intenzivních střech bude, dle projektu krajinářských úprav, navržena s důrazem na maximální retenční schopnost dle nejnovějších poznatků se schopností trvalého zadržování vody s hodnotou až 100 l/m².*

I v případě, že by dokázala tenká vrstva substrátu podložená vrstvami neprostupného materiálu bránícího (dočasně) průsaku do stavebních konstrukcí zadržet až 100 l na 1m², nejde o skutečnou a trvalou retenci půdní, tj. retenci rostlého terénu. Zadržaná voda (přívalové srážky neuvažovány) bude dále z intenzivních střech svedena, nezůstane v korunách, kmenech, kořenech, půdě, z níž by rostly stromy o průmětu koruny 80 m² a více a podporovaly vodní koloběh. Z hlediska vodního režimu v krajině jsou tzv. zelené střechy jen marginální náplastí na zásah do přirozených retenčních vlastností rostlého terénu porostlého stromovou zelení.

V této souvislosti odkazujeme na Nařízení EU o obnově přírody, které prochází schvalovacím procesem. Neustále klesající biodiverzita, neustále se zhoršující dopady klimatické změny vedly EU k závěru o neudržitelnosti dosavadního přístupu. Pokud bude nařízení schváleno,

bezbřehá zástavba rostlého terénu ve městech skončí a za náhradní výsadbu bude považována výlučně výsadba velkokorunných druhů (objem koruny – listová plocha) na rostlém terénu.

D.1.8 Krajinný ráz

Vliv na estetické hodnoty

„Bez vlivu. Estetická hodnota daného území je malá, záměrem nedojde ke zhoršení kvality estetické hodnoty, z hlediska urbanistického spíše naopak.“

Zpracovatel oznámení předkládá namísto vymezení pozitivních a negativních znaků a charakteristik krajinného rázu místa/lokality/území dogmatický soud vyznavače betonářského náboženství, pro nějž zahuštění každé „volné“- tedy zelené - plochy ve městě zástavbou je dobré, a tudíž i estetické.

Vliv na harmonické měřítko a vztahy v krajině

„Harmonické měřítko a vztahy v krajině jsou v daném území již narušeny – silně urbanizované území bez významných harmonických vztahů. Záměrem bude do území vnesena nová hmota, kdy však i v kumulaci s dalšími záměry z hlediska širšího území nedojde k významnému narušení vztahů. Vliv ze vyhodnotit jako slabý.“

Zpracovatel oznámení by patrně i zboření katedrály sv. Víta, Vojtěcha a Václava a její nahrazení „novou hmotou“ považoval za bezvýznamné narušení vztahů „v širším území“, neboť všude něco stojí nebo může stát.

Proměna z většiny nezastavěného území původně zemědělských pozemků transformovaných v travní porosty s bohatou stromovou a keřovou zelení v severní části ve zcela zastavěné území blokovou zástavbou hustotou výrazně převyšující zástavbu v okolí neovlivní dle oznamovatele harmonické měřítko a vztahy v krajině, ani její estetické charakteristiky.

Závěr označující zásah do krajinného rázu za slabý event. žádný nelze považovat za seriózní, neboť popírá rozdílnost výchozího a cílového stavu, popírá principy logického uvažování.

Namísto přesvědčivého zhodnocení vlivu záměru na krajinný ráz rozsáhlého nezastavěného území předkládá oznamovatel kategorické nelogické až absurdní soudy. Nelze tak než uzavřít, že posouzení vlivu záměru na krajinný ráz oznámení neobsahuje.

Zpracovatel oznámení svým subjektivním zaujetím a bezvýhradným obhajováním a podporou záměru sice jistě splnil zadání a očekávání zadavatele, se seriózním a poctivým zpracováním však nemá předložený elaborát nic společného.

Vliv na flóru, zeleň

Z dendrologického průzkumu – průvodní zprávy, 5/2023, firmy Terra Florida v.o.s. se podává tento popis území:

Přes severní část území je vyznačen cca 6 m široký pas, který je zařazen do celoměstského systému zeleně.

Současně je tato část zařazena do USES jako lokální – místní biokoridor nefunkční pod č. L4/269.

V řešeném území bylo hodnoceno celkem 301 soliterních listnatých stromů, , společně s 3116 m² porostů dřevin v 10 skupinách a 11 ks soliterních keřů.

Co se týká dendrologického potenciálu v místě kde není navrhována výstavba, pak

jednoznačně nejhodnotnějšími jedinci jsou stromy č. 101, 102, 230, 233, 251, 256, 257, 277 a 286. Jedna se o plně vzrostle jedince dlouhověkých dřevin v tomto druhovém zastoupení: 8 ks dub letní – *Quercus robur* a jeden javor mleč – *Acer platanoides* č. 257. Tyto stromy mají velmi vysokou hodnotu i perspektivu dlouhodobého setrvání na stanovišti, proto by měly být zahrnuty do návrhu řešení nových stavebních i vegetačních uprav.

Dendrologický průzkum firmy Terra Florida v.o.s. obsahuje rovněž ocenění dřevin a – jak dokumentujeme dále – **i návod pro investora, jak obcházet zákon č. 114/1992 Sb.**, tj. jak se vyhnout povolovacímu režimu (s uložením adekvátní náhradní výsadby).

5.2. VYPOČTENÁ CENA DŘEVIN

Vypočtena cena dřevin na pozemku dle metodiky ČSOP:

— celková cena hodnocených stromů je 1 454 752 Kč

— celková cena hodnocených keřů a porostů 205 909,5 Kč

Celková hodnota všech dřevin je v součtu podprůměrná, odpovídá jejich zdravotnímu stavu a stupni vyvoje, i hodnotě stanoviště.

5.2.1. Stromy vyžadující ke kácení povolení orgánů ochrany přírody

Na řešeném území se nachází celkem 80 stromů, u kterých obvod kmene přesahuje 80 cm (měřeny ve výšce 130 cm nad zemí).

U těchto stromů je třeba si v případě požadavku na odstranění získat povolení ke kácení, viz zákon 114/92 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 3 vyhláška č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, ve znění dalších prováděcích předpisů.

5.2.2. Porosty vyžadující ke kácení povolení orgánů ochrany přírody

Na řešeném území se nachází celkem 3 116 m² zapojených porostů dřevin (10 porostních skupin) a 11 soliterních keřů.

K obcházení zákona o ochraně přírody a krajiny nabádá firma Terra Florida v.o.s. resp. poskytuje iniciativně návod tímto poučením:

V případě jednorázového kácení je pro všechny tyto skupiny i soliterní jedince nezbytné povolení ke kácení, a to ve smyslu stanoviska MŽP ze dne 6. září 2016 č. j. 53412/ENV/16.

V případě postupu, kdy nejsou káceny najednou (tj. např. v jednom mimo-vegetačním období) je nezbytné povolit pouze pro porostní skupiny přesahující výměru 40 m². viz zákon 114/92 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 3 vyhláška č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, ve znění dalších prováděcích předpisů.

Při seznámení s tímto aktivním návodem na cílené obcházení zákona o ochraně přírody a krajiny se nelze nedomnívat, že je možné, že při páchání nelegální nedovolené činnosti kácení porostních skupin v rámci celkové výměry zapojených porostů v r. 2023 se jednalo o spolupachatelství.

6. ZPŮSOB HODNOCENÍ ZELENĚ

Pro ocenění dřevin byla použita metodika Českého ústavu ochrany přírody - „Odhodnocování dřevin rostoucích mimo les a výpočet náhradní výsadby“ z roku 1992. Způsob měření a výpočtu obvodu vícekmenných dřevin je zpracován podle „Společného sdělení odboru legislativního a odboru ekologie krajiny a lesa ke způsobu měření obvodu vícekmenných stromů“, které vyšlo ve Věstníku MŽP č. 4/2007 pod č. 11.

Pro doplnění informací o jedinci je ocenění doplněno o sadovnickou hodnotu a věk rostlin. Podkladem pro zpracování sloužila metodika zpracovaná doc. M. Pejchalem „I. inventarizace a klasifikace jednotlivých stromů“ a metodika prof. Machovce.

K vadnému hodnocení zeleně ignorujícímu ekosystémové služby zeleně konstatujeme následující.

Ekosystémové služby lze shrnout do čtyř základních kategorií:

- Klimatizační služba,
- Vodoretenciční a vodoochranná/vodočisticí služba,
- Produkce kyslíku,
- Biodiverzita (jako charakteristika odvozená od biokapacity a bioproduktivity)

Zdroj: Odhad ztrát ekosystémových služeb ze smýcení 84 stromů na Střeleckém ostrově v Praze, 6/2009, Doc. Ing. Josef Seják, CSc., Doc. RNDr. Jan Pokorný, CSc.

Další vědecké metodiky a nástroje kvantifikace ekosystémových služeb zeleně, jichž lze pro objektivní vyčíslení ztrát ekosystémových služeb kácením stromové a keřové zeleně na rostlém terénu v důsledku záměru Domy Pod Višňovkou využít – např.:

Metodika hodnocení ekosystémových služeb v sídlech ČR, Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v.v.i., 12/2016

Metodika byla zpracována v rámci projektu TD020064 Analýza služeb urbánních ekosystémů a jejich vliv na kvalitu života obyvatel měst v ČR, metodika byla certifikovaná MŽP, rozšiřuje okruh ekosystémových služeb např. o služby protipovodňové, služby absorpce přízemního smogu atd.

Další certifikovanou metodou hodnocení ekosystémových služeb sídelní veřejné zeleně je Hodnocení ekosystémových služeb veřejné sídelní zeleně, 2021, Zemek Fr. a kol., Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v.v.i.

Dlužno dodat, že podobné nástroje jako výukové pomůcky existují již i pro základní a střední školy, tím spíšearáží, že po 30-ti letech se stále lze dočíst v oznamovateli předkládaných dendrologických průzkumech to samé, tj. zcela od reality a smyslu hodnocení odtržené oceňování inventované zeleně sadovnickými známkami, doplněnými zmanipulovaným (systémem srážek) oceněním dřevin a zapojených porostů kalkulačkou AOPK ČR), jíž zpracovatel dospívá k hodnotám dospělých stromů, které neodpovídají ani ceně školkařské sazenice o minimálním obvodu kmínku (např. 6-8 cm).

Biokapacita, bioproduktivita není měřitelná subjektivními sadovnickými hodnotami zaměřenými na tzv. defekty, tj. z hlediska ekosystémových služeb zcela bezvýznamné (či naopak pozitivní) zdánlivé nedokonalosti typu „dutinka“, „asymetrie koruny“ atp.

Z prvně odkazovaného zdroje citujeme:

*Podle výpočtu hodnoty ekosystémových služeb mělo dojít smýcením 84 stromů v centru Prahy k dlouhodobému ochuzení obyvatel o ekosystémové služby v orientační roční výši cca 26,5 milionů Kč, a to až do doby než vyroste náhradní vegetace o stejné biokapacitě. **Odhad takových „přechodných ztrát“ za dobu do plné obnovy původních služeb se tudíž bude blížit orientačně nejméně půl miliardě Kč.** (Pojem přechodných ztrát definuje zákon č. 167/2008 Sb. jako ztráty schopnosti přírodních zdrojů plnit svou ekologickou úlohu nebo poskytovat služby ostatním přírodním zdrojům nebo veřejnosti do té doby, dokud primární nebo doplňková opatření nedosáhnou plného účinku – viz příloha č. 4 k zákonu).*

Nesmyslnou devalvací společenské hodnoty stávající stromové zeleně a zapojených porostů dokumentuje srovnání ceny vypočtené firmou Terra Florida v.o.s. (přes 300 stromů) s vyčíslením ročních ekosystémových funkcí 84 stromů (autor doc. RNDr. Jan Pokorný, CSc. – viz příloha).

Terra Florida v. o. s. (5/2023) vypočetla cenu všech dřevin a zapojených porostů na dotčených pozemcích dle metodiky ČSOP takto:

— celková cena hodnocených stromů je 1 454 752 Kč

— celková cena hodnocených keřů a porostů 205 909,5 Kč

Celková hodnota všech dřevin je v součtu podprůměrná, odpovídá jejich zdravotnímu stavu a stupni vyvoje, i hodnotě stanoviště.

Autor ocenění Terra Florida, v.o.s., krajinářský architekt, nehodnotil objektivní ekosystémové funkce. Jeho závěr o „celkové hodnotě podprůměrné“ jednak neodpovídá vlastnímu dendrologickému průzkumu a konstatování o přítomnosti hodnotných a dlouhodobě perspektivních dřevin, jednak vyslovuje srovnávací závěr o podprůměrnosti, aniž vyjevuje, s jakým „průměrem“ hodnocené dřeviny a zapojené porosty srovnává. Podobně jeho závěr o „nehodnotném stanovišti“ je ničím nepodloženým. Vzhledem k umístění jde naopak o velmi významnou multifunkční zeleň (izolačně hygienická bariéra při ulici Štúrova, současně důležitá základna, místo úkrytů v širších vazbách daného území, a proto i místo významné z pohledu zachování biodiverzity a ekologické stability území).

Žádáme proto, aby v dalším posuzování předloženého záměru byly známými, vědecky podloženými, objektivizovanými metodami (viz výše) porovnány ekosystémové funkce zeleně kácené a zeleně sázené dle návrhu sadových úprav.

Sadové úpravy

Projekt výsadby (pro lepší vyznění – v zájmu napomození závěru o slabém či žádném vlivu na krajinný ráz - označený jako „krajinářské úpravy“ – nepodává žádnou informaci o prostorových nárocích navržených druhů z hlediska jejich nadzemní a podzemní části v dospělosti.

Výkresy „krajinářských úprav“ obsahují sice velké množství hustě zakreslených koleček, často nadto v přímé kolizi s procházejícími inženýrskými sítěmi, jejich ochrannými pásmy, zpevněnými plochami, ale neobsahují žádné vymezení prostorové – nelze tak zhodnotit, zda zakreslená výsadba je skutečně proveditelná nebo jen předstíraná.

V kontextu vadného (volbou nevhodné metody) a nadto účelově podhodnoceného (zvolenou metodou) ocenění inventovaných dřevin firmou Terra Florida, stejně jako neprůkazné proveditelnosti navrhovaných výsadby je vhodné poznamenat, že tato firma je dlouhodobým příjemcem řady veřejných zakázek od HMP resp. Magistrátu hl. m. Prahy.

Vliv na faunu

„Všichni na střechy“

Tak by bylo možno označit „řešení“ úbytku biodiverzity v území podle oznamovatele záměru. Ten předkládá k uvěření, že nedojde k úbytku biodiverzity v území, a to díky budkám, hmyzím domečkům popř. i dřevu starých stromů instalovaným na střechách nových objektů.

Zpracovatel oznámení předkládá k akceptování závěr, že člověkem vyrobená „příroda“ na tzv. zelené střeše (na pár desítkách cm substrátu) je adekvátní náhradou tisíců metrů čtverečních zapojených porostů dřevin rostlého terénu, v místě, které po několik dekád umožňovalo spontánní sukcesní vývoj.

Všudypřítomný světelný smog, hluk z dopravy, hluk z přítomnosti lidské činnosti – to vše naprosto vylučuje racionalitu takového předpokladu „snadného přesunu“ přírody ze země na střechy - např. pro ptáčí pěvce můžete dát na střechu stovky budek, ale žádný tam nezaletí, protože ho z lokality nejprve vyžene kácení, pak si bude muset pár let počkat, než bude dokončena rozsáhlá zástavba, avšak v prvé řadě - který pták by se snažil „přeřvat“ veškerý hluk z dopravy, hluk z nových ulic, obchodů atd.? Všechna vysoce koncentrované antropogenní vlivy znemožní jakoukoli nezbytnou komunikaci živočišných druhů, které se dosud v území vyskytují. Závěr tak proto musí znít, že dopad záměru v kumulaci s ostatními záměry v území bude mít devastační vliv na přítomné populace fauny, povede jednoznačně k poklesu biodiverzity v území.

Přítom územím prochází biokoridor, který zcela pozbyde smyslu.

D.I.4 Vlivy na hlukovou situaci

Strana 107 Širší území:

*Z výpočtů hlukové studie je patrné, že v širším území záměru, u nejexponovanějších hlukově chráněných prostor vlivem realizace posuzovaného záměru **dojde u nejbližších chráněných objektů podél těchto komunikací k akusticky mírnému zhoršení hlukové zátěže do cca 0,8 dB v denní i noční době. Hlavním důvodem je efekt, kdy od nově realizovaných budov záměru dochází k odrazu hluku z přilehlých komunikací na protější zástavbu. U vzdálenějších chráněných objektů je vliv nárůstu nově generované dopravy do cca 0,3 dB. Hygienické limity budou nadále plněny. V případně lokálního překračování limitů (např. při ulici Zálesí) nebude vlivem realizace záměru zhoršena nadlimitní hluková situace.***

Oznamovatel připouští (logický) důsledek zástavby, tj. odraz hluku od nových budov a tím i nárůst hluku při ulici Zálesí. Tvrdí-li současně, že vlivem realizace záměru nebude zhoršena nadlimitní hluková situace, je takové tvrzení nelogické a nepodložené.

Projekty v lokalitě záměru

Dále bylo hlukové zatížení hodnoceno u nejbližších okolních plánovaných záměrů. Objekty projektu „Obytný soubor Krč – Zálesí“ budou větrány nuceným větráním, tudíž není definován chráněný venkovní prostor staveb. Výpočtené hodnoty hluku před těmito objekty slouží ke znázornění akustické situace, nikoli k doložení plnění hygienických limitů. Sousední projekt „Polyfunkční objekt Nová Krč“ nemá určenou funkci bydlení. Bude se jednat převážně o administrativní prostory. Ani v tomto případě není definován chráněný venkovní prostor staveb.

....
Závěr

Dále byl hlukovou studií vyhodnocen vliv silničního provozu na samotný záměr. Chráněné venkovní prostory staveb nelze umisťovat do nadlimitně zatíženého území, přičemž pokud je zpracován akustický výpočet, je dodržení limitů prokazatelné až výsledkem o hlukové zátěži minimálně o 3 dB nižším, než je stanoven hygienický limit.

Z výše uvedených obrázků je zřejmé, že fasády posuzovaného záměru, směřující směrem k ulici Štúrova a Zálesí, budou potenciálně nadlimitně zatíženy hlukem z provozu na těchto komunikacích (s uvažováním rezervy 3 dB pod hygienický limit). Hygienický limit platný pro tyto fasády je 68/58 dB denní/noční doba.

U záměru je uvažováno u všech bytových prostor využití nuceného větrání, tudíž zde není definován chráněný venkovní prostor staveb. Nicméně bude třeba zajistit plnění hygienických limitů platných pro chráněné vnitřní prostory stavby, a to vhodnou skladbou obvodového pláště a okenních výplní.

Fasády, orientované směrem do vnitrobloku, budou chráněny před hlukem z provozu na výše uvedených komunikacích. Hlavním zdrojem hluku bude provoz na nových obslužných komunikacích. Hygienický limit platný pro tyto fasády – 60/50 dB denní/noční doba, bude spolehlivě plněn.

Výše uvedená data uvádí výpočty na základě podkladů DIP TSK. Výpočet na základě DIP návrhového období územního plánu hl.m. Prahy (IPR) uvádí obdobné výsledky a je doložen v hlukové studii.

Hluková situace – rozporná tvrzení o hlukové zátěži v oznámení

Citovaný závěr D.I.4 odkazuje na „výše uvedené obrázky“, ty se však v textu oznámení nenacházejí.

Platí-li, že fasády posuzovaného záměru směřující k ulici Štúrova a Zálesí budou potenciálně nadlimitně zatíženy hlukem z provozu na těchto komunikacích, pak uvedené nepochybně platí i pro fasády obytných budov na opačné straně daných ulic, zejm. ulice Zálesí. U těchto existujících bytových domů přitom nelze alibisticky odkázat na nucené větrání a tudíž nedefinovaný chráněný venkovní prostor.

Z uvedeného plyne, že vlivem záměru může docházet ke zhoršení nadlimitní hlukové zátěže v chráněném prostoru stávajících bytových domů v ulici Zálesí.

Je-li výchozí stav na komunikacích Zálesí a Štúrova stavem nadlimitní hlukové zátěže, je jakýkoli další příspěvek této nadlimitní zátěži nezákonným.

Nadlimitní zatížení, jak citováno výše, přiznává oznamovatel na několika místech části D.I. 4 oznámení.

Vzhledem k významnému nárůstu dopravy v důsledku vysoce kapacitní (zahuštěné) zástavby bytové i nebytové (pozn.: pojem „komerční“ je třeba vztahovat k oběma typům zástavby) kumulované z přiznaných 4 záměrů (ve skutečnosti pak minimálně z 5-ti záměrů vč. budoucí zástavby na pozemku parc. č. 2581/5) je přitom vyloučeno, aby realizací těchto záměrů došlo ke snížení nadlimitní hlukové zátěže pod stanovené limity.

Připouští-li oznamovatel opakovaně nadlimitní zátěž obyvatel nové zástavby, jak je možné, že by se tato zátěž z téže dopravy těchto ulic Zálesí a Vídeňská projevila jen na jedné straně ulice, zatímco na druhé straně – tj. u panelových bytových domů v ulici Zálesí - by byla podlimitní? Přitom jsou to právě tyto panelové domy, které ztratily ochrannou bariéru vzrostlé (vysokokmenné – výška cca 15-20 m) stromové zeleně v důsledku výše zmíněných vykácení pro zařízení staveniště metra D a dále v důsledku havárie a následné opravy horkovodu v r. 2023 (jak známo, provozovatelé sítí oznamují orgánu ochrany přírody provedené kácení, není vedeno řízení a žádá náhradní/kompenzační výsadba proto ani není ukládána, v důsledku čehož nedochází k obnově zeleně vykácené před zahájením oprav.)

Za významnou vadu akustické studie je třeba považovat opomenutí kontrolního bodu vnějšího chráněného prostoru Kojeneckého ústavu TFN. V r. 2018 firma J*D*S provedla měření hluku. Závěrečný protokol (příloha) konstatuje překračování hlukového limitu jak v denních tak v nočních hodinách.

Nelze nezmínit východisko akustické studie, tj. data o intenzitách dopravy a modelování budoucího vývoje TSK HMP. Tato městská firma má monopolní postavení, tj. neexistuje žádný jiný – srovnatelný - zdroj údajů o intenzitě dopravy, z něž by bylo možno ověřit tvrzená data.

Pankrácká společnost, z.s.
Ing. Marie Jelínková
předsedkyně

Přílohy

Odhad ztrát ekosystémových služeb ze smýcení 84 stromů na Střeleckém ostrově v Praze, 6/2009, Doc. Ing. Josef Seják, CSc. ,Doc. RNDr. Jan Pokorný, CSc.

Metodika hodnocení ekosystémových služeb v sídlech ČR, Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v.v.i., 12/2016

Metodika hodnocení ekosystémových služeb v sídlech ČR, Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v.v.i., 12/2016

Hodnocení ekosystémových služeb veřejné sídelní zeleně, 2021, Zemek Fr. a kol., Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v.v.i.